

Sygn. akt VIII Gz 215/17

POSTANOWIENIE

Dnia 29 marca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VIII Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Marek Tauer

po rozpoznaniu w dniu 29 marca 2018 2018 r. w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa: **M. B.**

przeciwko: **R. H.**

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanego od postanowienia Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 3 sierpnia 2017 r., sygn. akt VIII GNc 1285/17

postanawia:

1. uchylić zaskarżone postanowienie;
2. umorzyć postępowanie w zakresie wniosku o zawieszenie postępowania egzekucyjnego.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy nadał klauzulę wykonalności nakazowi zapłaty z w postępowaniu upominawczym wydanemu przez ten Sąd dnia 1 czerwca 2017 r., sygn. akt VIII GNc 1285/17 w oparciu o przepis art. 781 § 1 k.p.c. w związku z art. 777 § 1 pkt 1¹ k.p.c.

Sąd Rejonowy postanowił nadać nakazowi klauzulę wykonalności po tym jak uznał, że nakaz zapłaty został skutecznie doręczony pozwanemu na podstawie art. 133 § 2a k.p.c. - na adres udostępniony w CEiDG, jako adres głównego miejsca wykonywania działalności gospodarczej. Sąd wskazał, że adres ten może, ale nie musi być zbieżny z adresem zamieszkania lub adresem dla doręczeń z CEiDG. Przyjmując, że miejsce prowadzenia działalności gospodarczej przedsiębiorcy jest jego miejscem pracy, Sąd uznał art. 133 § 2a k.p.c. za normę szczególną wobec art. 135 § 1 k.p.c., gdyż nieprzewidującą jako równorzędnego miejsca doręczenia mieszkania przedsiębiorcy w sytuacji, w której jego adres nie pokrywa się z adresem głównego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej. Sąd Rejonowy podkreślił, że adres do doręczeń ujawniony w CEiDG nie może stanowić „innego adresu do doręczeń”, o którym mowa w art. 133 § 2a k.p.c., gdyż jest wskazywany przez przedsiębiorcę jedynie dla potrzeb związanych z prowadzeniem tej ewidencji, a nie na wypadek uczestniczenia w procesie sądowym. Nadto w art. 133 § 2a k.p.c. podano, że adres dla doręczeń może wskazać strona postępowania, co implikuje stwierdzenie, że chodzi o adres podany w trakcie toczącego się już postępowania sądowego.

Sąd zwrócił też uwagę, że korespondencja kierowana do pozwanego została odebrana pod adresem prowadzonej przez niego działalności przez osobę, która podała, że jest upoważniona do jej odbioru. Tym samym Sąd uznał, że nakaz został prawidłowo doręczony w dniu 14.06.2017 r., a pozwany nie złożył sprzeciwu w terminie określonym w art. 502 § 1 k.p.c.

Pozwany zaskarżył w całości powyższe postanowienie Sądu Rejonowego zarzucając naruszenie:

- art. 133 § 2a k.p.c. poprzez niezastosowanie, w wyniku którego nieprawidłowo uznano, że doszło do skutecznego doręczenia nakazu zapłaty na adres ul. (...) w Ż., w sytuacji gdy w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej ujawniony jest inny adres pozwanego do doręczeń, tj.: miejscowość R. (...), (...)S.,

- art. 502 § 2 k.p.c. i 504 § 2 k.p.c. poprzez nieprawidłowe zastosowanie w sytuacji, gdy pozwany nie otrzymał nakazu zapłaty, a tym samym nie miał jakichkolwiek możliwości wniesienia skutecznego sprzeciwu, co uniemożliwiało stwierdzenie prawomocności przedmiotowego nakazu, a ewentualne doręczenie pod adresem w Ż. nie było doręczeniem prawidłowym w rozumieniu przepisów k.p.c.,

- art. 782 k.p.c. w związku z art. 777 k.p.c. w zw. z art. 363 § 1 k.p.c. poprzez przyjęcie, że w stosunku do nakazu zapłaty z dnia 1.06.2017 r., nie złożono w terminie sprzeciwu, na skutek czego doszło do jego uprawomocnienia.

Wskazując na powyższe, skarżący wniósł o uchylenie postanowienia oraz zasądzenia na jego rzecz kosztów postępowania zażaleniowego wg norm przepisanych.

Powód złożył odpowiedź na zażalenie, w której domagał się oddalenia zażalenia oraz zasądzenia na jego rzecz od pozwanego kosztów zastępstwa procesowego za instancję odwoławczą. Podał, że prawidłowość doręczenia nakazu zapłaty powinna być badana na wcześniejszym etapie niż postępowanie klauzulowe. Podał, że przesyłkę skierowaną od komornika sądowego w niniejszej sprawie, pozwany odebrał pod adresem przy ul. (...) w Ż., co sam przedstawił wraz z zażaleniem. Dodał, że także na przekazanych powodowi fakturach (proforma nr (...) i (...)) widniał adres pozwanego: (...),(...) Ż..

Sąd zważył, co następuje.

Zażalenie podlegało uwzględnieniu.

Podstawą nadania nakazowi zapłaty wydanemu w niniejszej sprawie klauzuli wykonalności winno być uprzednie ustalenie, że nakaz stał się prawomocny.

Orzeczenie sądu staje się prawomocne, jeżeli nie przysługuje co do niego środek odwoławczy lub inny środek zaskarżenia (art. 363 § 1 k.p.c.). Stronie pozwanej od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym co do zasady służy środek zaskarżenia w postaci sprzeciwu, który wnosi się do sądu w terminie dwóch tygodni od doręczenia nakazu. Uprawomocnienie się nakazu uzależnione jest więc od skuteczność doręczenia jego odpisu. Zaistniały na gruncie niniejszej sprawy problem sprowadza się do zagadnienia, czy przesyłka sądowa skierowana do pozwanego (zawierająca m.in. nakaz zapłaty z dnia 1 czerwca 2017 r.) została prawidłowo doręczona i przez to, czy w konsekwencji nakaz zapłaty zyskał walor prawomocności, który umożliwiał być uwzględnienie wniosku powoda o nadanie nakazowi zapłaty klauzuli wykonalności.

Dla oceny prawidłowości doręczenia nakazu zapłaty istotne znaczenie miał fakt, że pozew w sprawie został wniesiony w lutym 2017 roku, a zatem zastosowanie znajdował przepis art. 133 § 2a k.p.c. w brzmieniu nadanym art. 2 pkt 15 ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny, ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r., poz.1311). Zmiana przepisu art. 133 § 2a k.p.c. weszła w życie od dnia 8 września 2016 r., nie ulega zatem wątpliwości, że przepis ten miał zastosowanie w przypadku doręczenia nakazu zapłaty w niniejszym postępowaniu.

Zgodnie z powołanym przepisem art. 133 § 2a k.p.c., pisma procesowe dla przedsiębiorców i wspólników spółek handlowych, wpisanych do rejestru sądowego albo Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG), doręcza się na adres udostępniany w rejestrze albo CEIDG, chyba że strona wskazała inny adres dla doręczeń. Jeżeli ostatni udostępniony adres został wykreślony jako niezgodny z rzeczywistym stanem rzeczy i nie

zgłoszono wniosku o wpis nowego adresu, który podlegałby udostępnieniu, adres wykreślony jest uważany za adres udostępniony w rejestrze albo CEIDG.

Przedmiotem kontrowersji w niniejszej sprawie było pozostawione w omawianym przepisie zastrzeżenie: „chyba że strona wskazała inny adres dla doręczeń”, które wedle pozwanego należy rozumieć jako wskazane prymatu adresu do korespondencji w przypadku funkcjonowania w CEIDG kilku konkurencyjnych adresów przedsiębiorcy.

Nie budzi wątpliwości, że przepis art. 133 k.p.c. w zakresie swojego zastosowania i przedmiotu regulacji stanowi *lex specialis* w stosunku do art. 135 § 1 oraz art. 139 § 3 k.p.c. Przepis art. 133 § 2a zdanie pierwsze k.p.c. jest też jedyną normą kodeksu postępowania cywilnego, która wprost upoważnia do wskazania innego adresu do doręczeń niż adres, na który doręczenie ma być dokonywane zgodnie z kodeksem. Doręczenie na adres udostępniany w rejestrze albo w CEIDG jest wyłączone, gdy strona wskazała inny adres dla doręczeń.

Odpis nakazu zapłaty z dnia 1 czerwca 2017 r. został nadany na adres głównej działalności gospodarczej pozwanego, podczas gdy zgodnie z treścią wpisu do CEIDG adresem pozwanego do korespondencji był adres w S.. Należy zwrócić uwagę, iż także powód w pozwie podał również adres Oddziału przedsiębiorstwa pozwanego i w uzasadnieniu własności miejscowej wskazał, że dochodzone roszczenie pozostaje w związku z działalnością tego Oddziału.

Należy przyznać rację skarżącemu, iż redakcja art. 133 § 2a k.p.c. nie pozostawia wątpliwości, że to na adres do doręczeń w sytuacji swoistej „konkurencji” adresów należy doręczać wszelką korespondencję dla przedsiębiorcy ujawnionego w CEIDG. W ocenie Sądu na tle zmienionego przepisu art. 133 § 2a k.p.c. nie ma podstaw do przyjmowania, by zachowała obecnie aktualność uchwała Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2006 r., III CZP 119/05, w zakresie w jakim stwierdzono w niej, że jedynie sam przedsiębiorca ma prawo podać inny adres dla doręczeń. Oba bowiem adresy, zarówno adres głównej działalności, jak i adres dla doręczeń, zostały ujawnione w CEIDG przez samego przedsiębiorcę, z wyraźnym wskazaniem, który z nich służyć ma do korespondencji.

W konsekwencji bezpodstawne było ustalenie Sądu Rejonowego, że pod adresem w Ż. korespondencja została skutecznie doręczona, skoro nie był to wskazany przez stronę adres do korespondencji. Dodatkowo zwrócić należy uwagę, iż potwierdzenie odbioru (k. 41 akt) wskazywało na fakt, że nakaz odebrał dorosły domownik, co nie jest skutecznym sposobem doręczenia korespondencji na adres przedsiębiorcy, któremu nie doręcza się pism w trybie określonym w art. 138 § 1 k.p.c.

Sąd pierwszej instancji powinien stwierdzić nieprawidłowe doręczenie już na samej podstawie porównania adresu określonego na kopercie z adresem do korespondencji ujawnionym w CEIDG i wysłać nakaz zapłaty wraz z pozwem i pouczeniem na właściwy adres.

Mając powyższe na względzie należało stwierdzić, iż odpis nakazu zapłaty z dnia 1 czerwca 2017 r. nie został prawidłowo doręczony pozwanemu, w konsekwencji czego nie stał się prawomocny (nie rozpoczął bieg termin do wniesienia sprzeciwu – art. 502 k.p.c.) i – stosownie do art. 777 §1 pkt 1 k.p.c. – nie było podstaw do uwzględnienia wniosku powoda o nadanie mu klauzuli wykonalności.

Tym samym zażalenie powoda podlegało uwzględnieniu na podstawie art. 386 § 1 kpc w zw. z art. 397 § 2 kpc i zaskarżone orzeczenie należało uchylić, o czym orzeczono jak w pkt.1.

Ponieważ w zażaleniu powód wniósł o zawieszenie postępowania egzekucyjnego, to z chwilą uchylenia tytułu wykonawczego brak jest podstaw do prowadzenia egzekucji opartej na uchylonym tytule.

W konsekwencji zbędne jest wydanie postanowienia w przedmiocie zawieszenia postępowania co stosownie do art.355 § 1 kpc powoduje umorzenie postępowania w tym zakresie, o czym orzeczono jak w pkt. 2.

Na obecnym etapie postępowania brak było podstaw do orzekania o kosztach postępowania zażaleniowego. Stosownie do art. 108 § 1 kpc sąd rozstrzyga o kosztach w każdym orzeczeniu kończącym sprawę w instancji, a niniejsze orzeczenie takim nie jest – rozstrzyga bowiem kwestie incydentalną. Dopiero bowiem po ustaleniu, która ze stron wygrała proces

możliwe będzie rozstrzygnięcie o zwrocie kosztów (obejmujących także koszty postępowania incydentalnego) zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sporu (vide uzasadnienie S.N. z 30.04.1973 r., II CR 159/73, OSNC 1974, nr 5, poz. 90).